

Pri pisanju učne priprave na temo OSAMOSVOJITEV SLOVENIJE, sem se opirala na problemski pristop pri pouku zgodovine. Zdi se mi izredno pomembno, da se pri učencih spodbuja kritično mišljenje, samostojnost pri raziskovanju, sistematičnost pri delu, aktualiziranje kot tudi zaznavanje večplastnosti problema. Časi frontalnega poučevanja zgodovine so minili. Čeprav je zgodovina predmet preteklost, je v pouk zgodovine moč vnesti mnogo sodobnih pristopov, dela z viri kot tudi moderne tehnologije.

Osamosvajanje Slovenije je idealna tema, kjer lahko učenci, na različne načine, spoznajo vzroke in potek osamosvojitvene poti Slovenije kot tudi razumejo čas in okoliščine dogajanja. V razumevanje lahko vključijo svoje starše, starejše brate in sestre kot tudi stare starše.

OSAMOSVOJITEV SLOVENIJE – primer učne ure – delo s slikovnim materialom

Učenci bodo po korakih, s pomočjo slikovnih virov in raziskovalnega dela, spoznali pot osamosvojitve. Slikovni material, ki sem ga izbrala je pester in je ključen za razumevanje kronološkega poteka osamosvojitve Slovenije. Učitelj naj učenca spodbuja h kritičnemu mišljenju in argumentiranju.

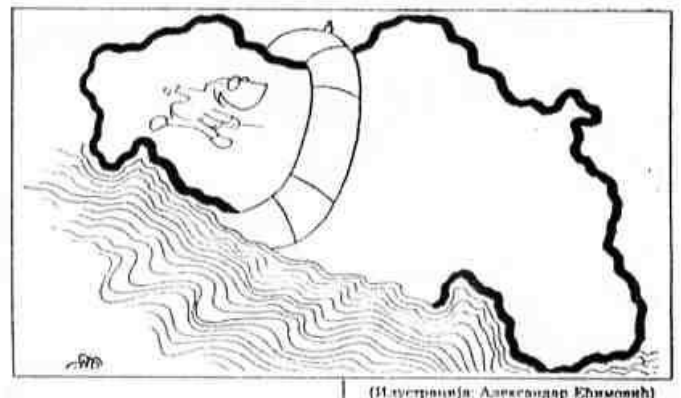
Obraznava teme naj poteka na sledeči način:

Aktivnosti učitelja	Aktivnosti učenca
Učitelj zastavi vprašanja, s pomočjo katerih učenci ponovijo, kakšne so bile razmere ob koncu osemdesetih let v Sloveniji.	Učenci odgovarjajo na vprašanja.
Učitelj učencem razdeli slikovno gradivo. Hkrati tudi pripravi zemljevid Jugoslavije in današnje Slovenije. Učence pozove k ogledu prve slike. Doda, da naj učenci zapišejo v zvezek, kaj jim govori slika oziroma, kaj vidijo na sliki.	Učenci si ogledajo prvo sliko in v zvezek zapišejo svoja opažanja in ugotovitve. Enako storijo tudi pri drugi sliki.

Slika 1

Slika 2

Aktivnosti učitelja	Aktivnosti učenca
<p>Po pregledu vseh slik, učitelj pozove učence, da jih kronološko razporedijo in poleg zapišejo komentarje. Komentarje morajo na koncu povezati v smiselno vsebinsko celoto.</p>	<p>Učenci opazujejo slikovno gradivo in v zvezek zapisujejo komentarje.</p> <p>Razvrščajo slike po kronološkem redu.</p>

Slika 3

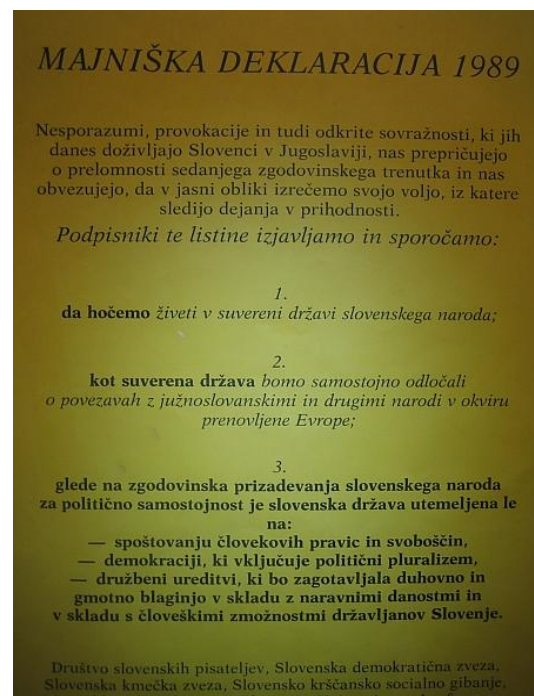
Slika 4

Slika 4

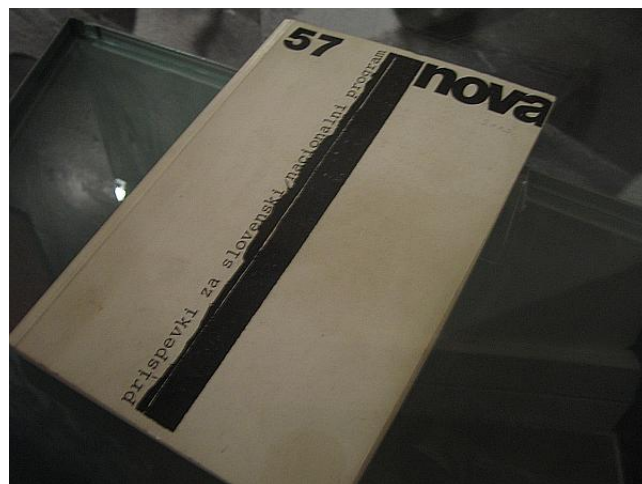
Slika 5

Slika 6

Slika 7

Slika 8

Slika 9

Slika 10

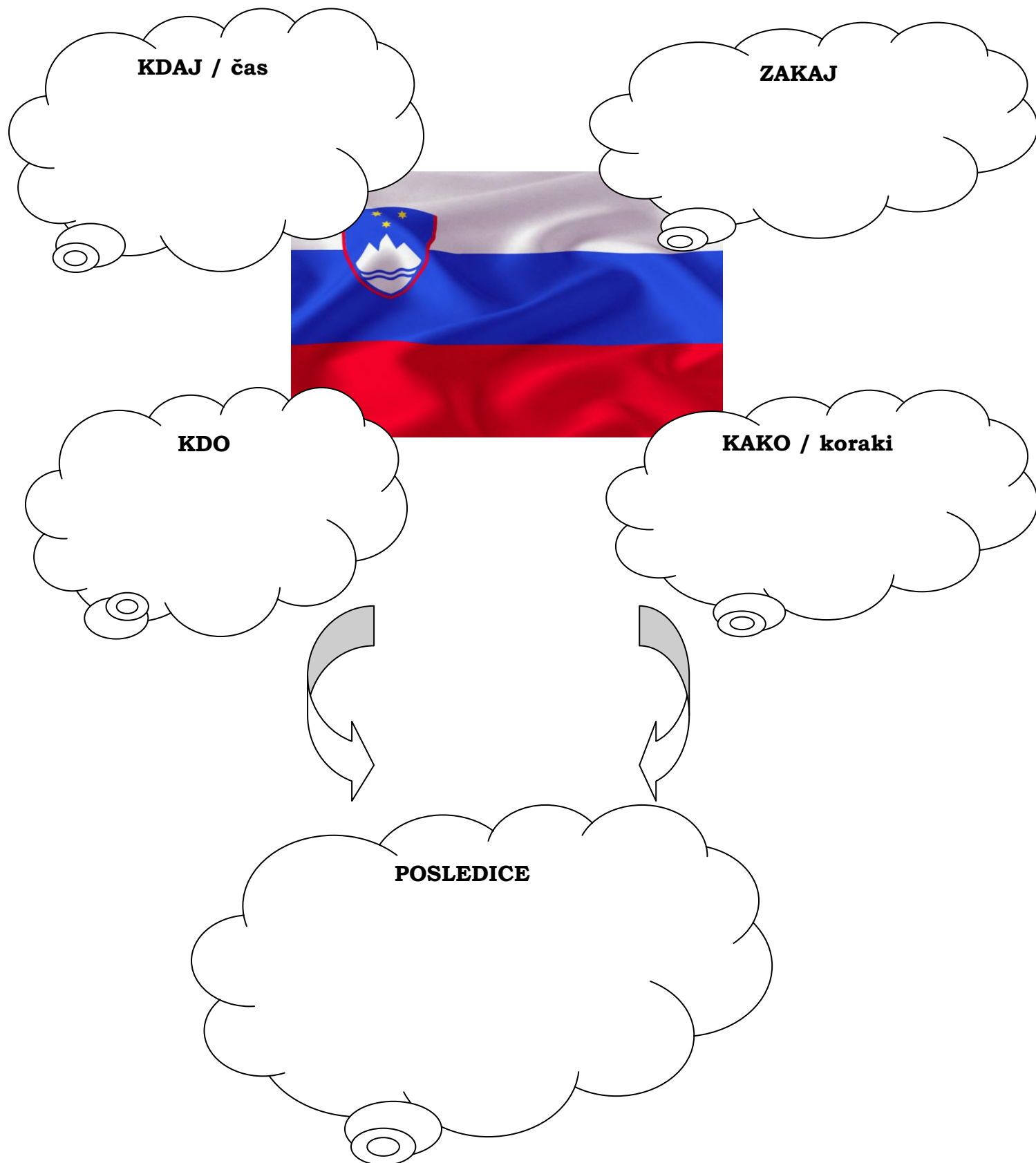
Slika 11

25.06.1991

Aktivnost učitelja	Aktivnost učenca
<p>Učitelj na tablo razvršča slikovno gradivo, na podlagi učenčevih navodil in usmerjanj.</p> <p>Učitelj poleg slik zapisuje ključne pojme in komentarjev učencev. Počasi nastaja tabelska slika.</p>	<p>Učenci preberejo svoje komentarje in vodijo ter usmerjajo učitelja. Odgovoriti morajo na vodilna vprašanja:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Kdaj</i> • <i>Zakaj</i> • <i>Kako</i> • <i>Kdo</i> • <i>Posledice</i>
<p>Učitelj pozove učence, da dopolnijo tabelsko sliko tako, da nastane <i>osamosvojitvena zgodba</i>.</p>	<p>Učenci dopolnila zapišejo v svoj zvezek.</p>
<p>Učitelj razloži navodila za domačo nalogo:</p> <p>Učenci naj povprašajo svoje starše, sosedo, starejše brate in sestre ter stare starše, kako se spominjajo osamosvojitvene vojne, kje so bili v tem času. Hkrati naj tudi opišejo, kako se spomnijo življenja v prvih letih samostojne Slovenije.</p> <p>Vsak izmed učencev si naj izbere še dodatno temo ali izziv. Izbira lahko med naslednjimi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Kaj se je dogajalo po svetu v času osamosvajanja Slovenije</i> 	<p>Učenci naredijo kratke intervjuje s svojimi najbližjimi na temo, kako se spominjajo osamosvojitve in prva leta samostojne Slovenije.</p> <p>Učenci pri naslednji uri predstavijo svoje intervjuje in dopolnijo tabelsko sliko.</p>

<ul style="list-style-type: none">• <i>Kaj se je poslušalo v času osamosvajanja Slovenije</i>• <i>Šport in športniki v času osamosvajanja Slovenije</i>	
--	--

Primer tabelske slike:

Splošni cilji

- Učenec opiše in analizira politične dogodke v Sloveniji konec 80. in na začetku 90. let
- Navede razloge, ki so privedli do plebiscita za osamosvojitve Slovenije
- Učenec po korakih razloži osamosvojitveno pot
- Učenec spozna dogajanja ob osamosvojitvi Slovenije, po svetu, življenje mladine ipd. z vidika starejših.

Pojmi

- Majniška deklaracija
- Nova revija
- Plebiscit
- Proces četverice
- Demos
- Dan državnosti

- *Kaj se je dogajalo po svetu v času osamosvojitve Slovenije*

- *Kaj se je poslušalo v času osamosvojitve Slovenije*

- *Šport in športniki v času osamosvojitve Slovenije*

Literatura:

- Slovenci v XX. Stoletju, Slovenska matica v Ljubljani, 2001
- Božo Repe: Slovenci v osemdesetih letih. Zveza zgodovinskih društev Slovenije, 2001.
- Janko Prunk, Osamosvojitev Slovenije, Založba Grad, 1996.
- Rosvita Pesek, Osamosvojitev Slovenije : ali naj Republika Slovenija postane samostojna in neodvisna država? Nova revija, 2007
- Gabrič Aleš in drugi, Osamosvojitev Slovenije, priročnik za učitelje, ZRSŠ, 2008

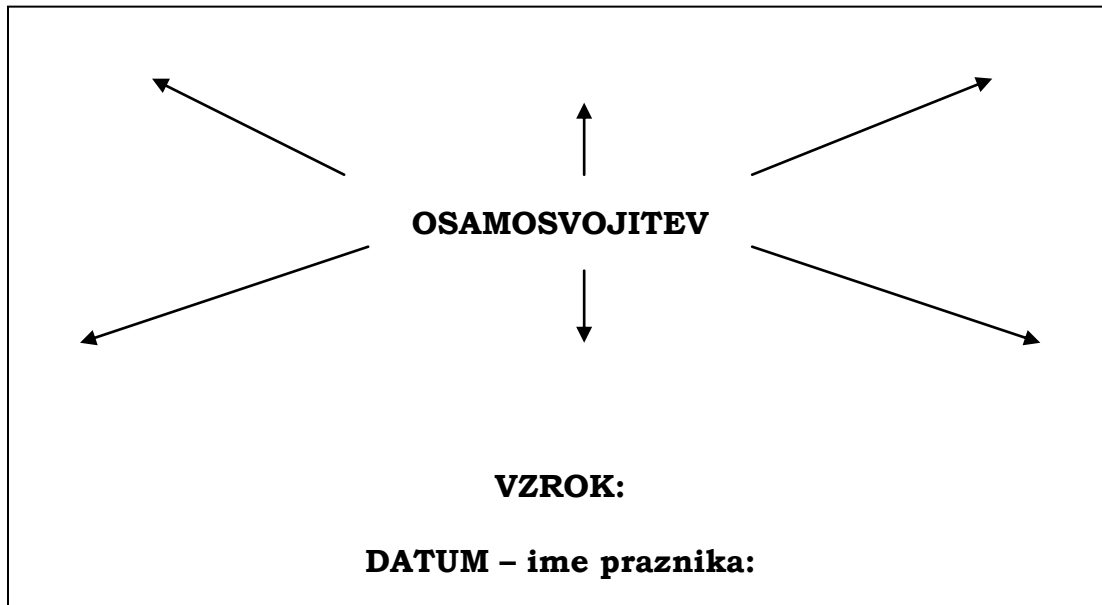
Refleksija učitelja in učenca

<i>Učitelj</i>	<i>Učenec</i>
<ul style="list-style-type: none">• <i>Zastavljene cilje sem dosegel / nisem dosegel. Zakaj ne?</i>• <i>Ali so bila moja navodila za delo jasna?</i>• <i>Sem z izdelki učencev zadovoljen?</i>• <i>Kaj bom v prihodnje spremenil?</i>	<ul style="list-style-type: none">• <i>Kako si se počutil/a pri uri zgodovine?</i>• <i>So bila navodila za delo dovolj jasna?</i>• <i>Kaj ti je bilo še posebej všeč?</i>

Delo z nadarjenimi učenci II. triada

Tema: Samostojna država Republika Slovenija

Aktivnost učitelja	Aktivnost učenca
<p>Učitelj napiše na tablo pojem OSAMOSVOJITEV, pozove učence, da mu po svojih besedah obrazložijo pojem – ključne besede zapisuje na tablo.</p> <p>Učitelj nadaljuje z uvodno motivacijo in jim pokaže slovensko zastavo in grb. Pozove učence, da mu razložijo simbola. Hkrati jim zavrti tudi slovensko himno Zdravljico.</p> <p>Pokaže jim zemljevid Slovenije in Jugoslavije in jih vpraša, kako se imenuje nekdanja država Slovencev.</p> <p>Učitelj učence usmerja z vprašanji. Učitelj skupaj z učenci izbere en vzrok za osamosvojitve Slovenije in ga napiše na tablo.</p>	<p>Učenci s pomočjo nevihte možganov naštevajo besede in pojme.</p> <p>Učenci odgovarjajo na vprašanja, poimenujejo Jugoslavijo, njenega predsednika Tita in po svojih besedah obrazložijo, zakaj je prišlo do osamosvojitve Slovenije.</p>

Aktivnost učitelja	Aktivnost učenca
Učitelj učencem razdeli prazne lističe, na katere naj učenci zapišejo, kaj vse potrebuje nova država, da lahko obstaja, da je mednarodno priznana.	Učenci na prazne listke zapišejo, kaj vse potrebuje država ob rojstvu in jih prilepijo v zvezek.

Aktivnost učitelja	Aktivnost učenca
Učitelj učencem razdeli vir (15 let samostojne Slovenije – plakat)	Učenci preberejo vir in dopolnijo lističe z navedbami: datum osamosvojitve, prva slovenska vlada, prvi predsednik ...;
Učitelj da učencem navodila za domačo nalogo: učenci naj poiščejo slikovno gradivo in ga prilepijo v zvezek. Poiščejo naj deset znanih, pomembnih Slovencev, ki so zaznamovali čas samostojne Slovenije.	
Učitelj izvede refleksijo na učno uro. Učence pozove, da zapišejo, kaj so se novega naučili.	Učenci odgovarjajo na učiteljeva vprašanja in zapišejo, kaj so se novega naučili.

Delo z nadarjenimi učenci III. triada

Devetletka je s seboj prinesla tudi eno novost in sicer evidentiranje nadarjenih učencev na različnih področjih. Za tovrstne učence je potrebno pripraviti poseben program, metode in oblike dela.

Raziskovanje in analiza člankov ter interpretacija le teh je zagotovo lahko ena izmed metod dela pri zgodovini za nadarjene učence.

Članek 1 (Politika junij, 1991)

Članek 2 (Politika, junij 1991)

ПРЕМА КОНАЧНИМ НЕЗВАНИЧНИМ ПОДАЦИМА ИЗБОРНЕ КОМИСИЈЕ

За самосталну Словенију гласало 95 одсто бирача

На плебиситу учествовало 93,2 одсто бирача са правом гласа. – Јоже Пучник: „Југославија је мртва и ми у њој немамо више шта да тражимо“. – Слава у Љубљани

Љубљана, 24. децембра. Више од 95 одсто бирача, који су се јуче одозвали плебисциту, гласало је за самосталну и независну Словенију. Према коначним незваничним подацима изборне комисије, против је било 3,8 одсто, а нова жеља износила 0,2 одсто. Од укупно 1.320.000 бирача са правом гласа на плебисциту је учествовало 93,2 одсто. Према оценама, то је једно од најмасовнијих учествовања у Словенији општине.

У односу на све грађане са правом гласа, на плебисциту је тако било 89,2 одсто, против 4 одсто, док је 0,8 одсто изостајало. У појединим поселима срајавана и мањим местима учешће на плебисциту било је 100 одсто. Према досадашњим подацима, ништа околних одсто бирача забележено је у местима Словенског приморја и Новој Горици.

Одмах пошто је званично стигла ТН Словеније око поноћи објавила позитивне резултате, у пресентру Цанкарјевог дома прозвучала се песма. Новинарима су се у позитивном приружјали словеначки званични подаци: љубљански Алдојзи Шутигер, Франц Бучар, Алдојзи Петерли, Церија Злобед, Јоже Пучник, Славољуб Храбар. Показала су фото-репортерима испред камере њихово кичмено на којем су се у гласном средству међу вршњацима карантински кичељави. Прваки саопштао био је када се премијер Петерли на министарство

претворе, како је рекао, претворе министарство спољних послова Словеније. Димитрија Руџица, сликар са зеленим савременачким наосцима. Прва човек Словеније који је саопштио још пре два месеца да ће се плебисцит одржати на Југославији дан Јоже Пучник, није сариши задовољство. „Југославија је мртва, и ми у њој немамо више шта да тражимо, ијавио је Пучник словеначкој телевизији.

Неслање на Цанкарјевог дома пренило се на улице младе Љубљане.

Изајне Кучана, Бучара и Петерли

„Данас је дошло оно што је у Словенији дуго доживљавало – рекао је Милош Кучан на прес конференцији која је одржана чим је саопштено да је плебисцит узвик. „Објучењаван сам“ је изрицало и демократијачности словеначког народа који је у складу са историјским конститутом. Овако на плебисцит који свако демократијачност ијави и ауторитет који ће нам бити изгубљен када се самогласно народ брало повинува са другим партијама.

Франц Бучар, председник Скупштине Републике Словеније: „Данашњи референдум ми Словенија самогласно народ који ће изгубити своје место у Европи. Ова је изјавио за Карлову – рекао је Бучар и Словенија не сме дозволити да је промене својим уставу сиреће на том путу.

Алдојзи Петерли, председник самосталне РНД: „Прав што ћемо већ сутра учествовати у самосталној новој Словенији, иако то неће бити последња на Београд, већ највећинствена партија у новој Југославији.

а како је изјавио Франц Томшич, посланик у словеначком парламента, то је само увертира, тек ћете видети како се слави. У среду, када

резултати буду званично објављени, тада ћемо се званично опростати од Југославије“. На наше питање да ли то значи да и он дели мишљење са Пучником, био је кратак: „Да, Југославија је одavno поконила“.

М. Јакешић

Око 250 милиона људи годишње „страда“ од секса

Статистика Светске здравствене организације (СЗО) годишње забележи око 250 милиона људи широм света који обљуби од неко болести која се преноси путем секса. Годинеју „заважи“ 25 милиона, али свакодневно 30 милиона, а сефиме око 3 милиона људи.

Млада оне болести пату баку у овој мери у којој су то било почетком овог века, а данас, док напредује или не-привремено лечива, могу оставити трајне последице. Наглашује, међу осталим, стрепитит, менингитис, сифилис, општења на мозгу, васкуларна обољења, па чак и смрт.

Овим болестима најчешће подложни младе женеку, 13 и 19 година. То говори у прилог ошам СЗО да је повремено популарне младе највеће кризни омањим статистикама. И мада су ова пословна 15 година напредовале у поређењу, те је најчешће вирусне сиве (који је оне чешће у свету најчешће најчешће) младе и министарства здравља обринули у акцијам да се ова болестима стави на пут, јер и оне млада доживљаје широм ама вируса.

УСПЕХ БОРБНИХ РУДАРА „КРИВЕЛ“ ИСПУНИО ГОДИШЊИ ПЛАН

Бор, 24. децембра. Ученици „Милоша Крањца“ ископали су до 22. децембра 1.300.000 тона руде бањичи и тако један дана пре рока испунили план производње за ову годину. Од истрајних рудника, 1993. године, рудари испити младог колектива у саставу борских комбината бања редовно пре-баву новонарану производњу. С. Т.

ПОСЛЕ НЕУСТАВНИХ ОДЛУКА ДВЕ РЕПУБЛИКЕ О ОТПЕПЉЕЊУ ОД ЈУГОСЛАВИЈЕ
Више мртвих и рањених у Хрватској а инциденти на граничним прелазима у Словенији

Србија не признаје једнострано отцепљење
У сусобима у Глини и Бријуну погинуло више људи. – Народ поново у збеговима. – Ултратим крајинске владе владе Хрватске. – У Словенији марше камају јединице ННА и словеначка полиције и територијална. – Различите оцене политичних странака, а ВМРО и СДА догађају у Словенији и Хрватској оцењују као легални чин. – Владе свих водећих светских земаља поновиле да не намеравају да признају самосталност двеју република. – За данас заказана седница Председништва СФРЈ

Градњина војске Југославије у Глини, 21. децембар, 1991. године

Za samostalno Slovenijo je glasovalo 95 % volilcev
... / već kot 95 % odstotkov volilcev se je včeraj izreklo za samostojnost Slovenije.../
.../ Po ocenah gre za najbolj množično izrekanje na referendumu v Sloveniji.../
.../ Takoj, ko je televizijski napovedovalec objavil neuradne rezultate, se je v Cankarjevem domu zaslislala pesem.

Dve republikli sta se sprejeli neustavno odločitvi
.../ Srbija ne prizna enostransko odcepitev /... / Već mrtvih in ranjenih na Hrvaskem kot tudi incidenti na mejnih prehodih u Sloveniji../
...Vlade vodilnih svetovnih držav so zopet ponovile, da ne nameravaju priznati samostojnost obeh republik /...

<p><i>Novinarjem so se ob šampanjcu pridružile znane slovenske osebnosti: nadškof Alojzij Šuštar, Franc Bučar, Lojze Peterle, Cirili Zlobec, Jože Pučnik, Spomenka Hribar...Fotoreporterjem so pozirali pred knežjim kamnom, na katerem so v zgodnjem srednjem veku kronali karantanske kneze..../</i></p> <p><i>... / Veselje iz Cankarjevega doma se je preselilo na ulice mrzle Ljubljane...</i></p>	
---	--

Aktivnost učitelja	Aktivnost učenca
<p>Učitelj učencem razdeli vira in naloge.</p> <p>Učenci naj odgovorijo na naslednja vprašanja:</p> <p>Vir 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • o katerem dogodku govori članek? Skušaj ugotoviti datum časopisa v katerem je članek. • Iz katere republike Jugoslavije je časopis. Ugotovi. • Kako je novinar opisal dogodke? Odgovor utemelji. <p>Vir 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • O katerem dogodku govori članek? Ugotovi datum izida časopisa. • O katerih dveh republikah govori članek? • Kakšno mnenje je imela Srbija o samostojnosti obeh 	<p>Učenci preberejo vira in odgovorijo na zastavljena vprašanja.</p>

<p>republik? Zakaj – odgovor utemelji.</p> <ul style="list-style-type: none">• Katere kasnejše dogodke članek že nakazuje?• Katera napoved v članku se kasneje ni uresničila? <p>Učitelj vodi debato in razgovor ter učence spodbuja h argumentirani komunikaciji.</p> <p>Učitelj učencem razdeli navodila za domačo nalogo:</p> <ul style="list-style-type: none">• Poiščejo naj dva članka iz slovenskega časopisa na temo plebiscit in osamosvojitve Slovenije in ju primerjajo z navedenima člankoma.	<p>Učenci preberejo svoje odgovore in argumente ter komentarje.</p> <p>Učenci primerjajo medsebojne odgovore in komentarje.</p>
--	---